

Ομιλία της Ελένης Σταματάκη στην Ολομέλεια της Βουλής, για το ν/σ του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής για τις διαδικασίες χορήγησης ασύλου:

Τα τελευταία εικοσιτετράωρα παρακολουθούμε άφωνοι το μακελειό που γίνεται σε βάρος ενός ολόκληρου λαού στη Γάζα. Δεκάδες Παλαιστίνιοι νεκροί, χιλιάδες τραυματίες χωρίς διάκριση, νέοι, ηλικιωμένοι, παιδιά, γυναίκες, σφάζονται στην κυριολεξία. Η διεθνής κοινότητα παρακολουθεί αδιάφορη, η Ευρωπαϊκή Ένωση καλεί σε αυτοσυγκράτηση και σε διάλογο τις δύο πλευρές και οι Παλαιστίνιοι σφάζονται για ακόμα μια φορά και κανείς δεν μπορεί να σταματήσει αυτό το μακελειό, παρά μόνο αν το αποφασίσει ο ισχυρός, αυτός που έχει τα πιο πολλά όπλα κι εμείς θα παρακολουθούμε για μια ακόμα φορά, τα θύματα να μαζεύουν τα συντρίμια τους και κάποιους να παίρνουν το δρόμο της προσφυγιάς.

Η Ελληνική Βουλή πρέπει να καταδικάσει ομόφωνα την επίθεση αυτή και να ενώσει τη φωνή της με όσους ζητούν να σταματήσει ο βίαιος αφανισμός ενός ολόκληρου λαού.

Ένας πόλεμος, εδώ στη γειτονιά μας, μαινεται εδώ και επτά χρόνια. Η Συρία εδώ και επτά χρόνια ματώνει, από τον πόλεμο αυτόν. Αυταρχικά καθεστώτα, ακόμα και εδώ στη γειτονιά μας, γεννούν μεγάλα προσφυγικά ρεύματα. Οι πόλεμοι, η οικονομική κρίση και η κλιματική αλλαγή αναγκάζουν τους ανθρώπους, να εγκαταλείπουν τις χώρες τους, τις εστίες τους και να αναζητούν χώρες ασφαλείς για να συνεχίσουν τη ζωή τους. Την ίδια στιγμή στην Ελλάδα, είδαμε τις πρόσφατες ντροπιαστικές εκδηλώσεις μίσους στη Λέσβο. Σκηνές που αδικούν την κοινωνία της χώρας μας, που δίδαξε την αλληλεγγύη στην Ειδομένη, στον Πειραιά, στα νησιά μας, τις κρίσιμες μέρες του 2015.

Από τις αρχές του 2016, που οι χώρες του Βίζεγκραντ έκλεισαν τα σύνορά τους, οι αιτούντες άσυλο εγκλωβίζονται στις χώρες πρώτης υποδοχής, όπως η Ελλάδα.

Αυτή η εξέλιξη είχε ως αποτέλεσμα και την Κοινή Δήλωση Ε.Ε. – Τουρκίας για να μειωθούν οι ροές από την Τουρκία προς την Ελλάδα και συνεπακόλουθα στην Ευρώπη.

Σήμερα, η κοινή δήλωση εφαρμόζεται σχεδόν για δύο χρόνια. Η εμπειρία δείχνει ότι έχει δημιουργήσει επιπλέον προβλήματα όχι μόνο στους πρόσφυγες αλλά και στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Όπως ακούσαμε από τον Υπουργό, οι ροές είναι αυξημένες το 2018, ιδιαίτερα μετά τη συνάντηση της Βάρνας και έχουμε νέους δρόμους εισόδου. Το τελευταίο

διάστημα τρεις δομές φιλοξενίας άνοιξαν ξανά.

Γνωρίζουμε ότι σε διεθνές επίπεδο, η συγκυρία δεν είναι ευνοϊκή. Παρά την υποχρέωση των κρατών μελών, παρατηρούμε ότι ακόμα και σήμερα, 2,5 χρόνια μετά, χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχουν πάρει τον προβλεπόμενο αριθμό προσφύγων και αρνούνται να αναλάβουν τις ευθύνες τους, με αποτέλεσμα οι μετεγκαταστάσεις να γίνονται με πολύ αργό ρυθμό. Παρατηρούμε επίσης καθυστερήσεις και περιορισμούς στη διαδικασία της οικογενειακής επανένωσης των προσφύγων σε πολλά κράτη μέλη.

Η πρόκληση της διαχείρισης των προσφυγικών ροών είναι ένα ζήτημα που δοκιμάζει την ενότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την προσήλωση της στις αρχές της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης. Μπροστά σε αυτή την πρόκληση η χώρα μας πρέπει να προτάξει τη σημαία της αλληλεγγύης και του σεβασμού στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα, στοχεύει στη βελτίωση των συνθηκών υποδοχής για τους αιτούντες άσυλο, στην ενίσχυση της προστασίας των ευάλωτων ομάδων και στην επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου. Αυτό που σήμερα θέλουμε να διασφαλίσουμε είναι ότι κάθε αιτών άσυλο θα ενημερώνεται για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, σε γλώσσα που κατανοεί. Ότι θα μειωθεί ο χρόνος που οι αιτούντες βρίσκονται σε γεωγραφικό περιορισμό, με την αποτελεσματική παρακολούθηση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας.

Ο γεωγραφικός περιορισμός των αιτούντων άσυλο, που απορρέει από την κοινή δήλωση ΕΕ-Τουρκίας, έχει δημιουργήσει μια ασφυκτική κατάσταση στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, με αποτέλεσμα οι πρόσφυγες να ζουν σε πολύ άσχημες συνθήκες, λόγω και του συνωστισμού και να δίνεται αφορμή για ακραίες εκφράσεις μίσους, υποκινούμενες από ομάδες με ακροδεξιά κίνητρα.

Στα θετικά του νομοσχεδίου είναι ότι ενισχύεται ουσιαστικά το καθεστώς προστασίας ευάλωτων ατόμων και ασυνόδευτων ανηλίκων και των γυναικών, όπου ορίζει να κρατούνται χωριστά από τους άνδρες και να μην κρατούνται έγκυες ή μέχρι και τρεις μήνες μετά τον τοκετό. Για τους ανήλικους ορίζεται αποφυγή κράτησης παρά μόνο σε έσχατη ανάγκη και πάντως όχι σε σωφρονιστικά ιδρύματα και όχι περισσότερες από 25 μέρες με δυνατότητα παράτασης έως 20 μέρες.

Είναι κρίσιμη η μεταφορά των ευάλωτων προσώπων και των ασυνόδευτων ανήλικων στην ενδοχώρα. Δεν είναι δύσκολο να καταλάβουμε ότι ανάμεσα στους πληθυσμούς αυτούς, που έρχονται από εμπόλεμες ζώνες, μέσα από δύσκολες συνθήκες υπάρχουν πολλοί τραυματίες, άτομα με αναπηρίες, θύματα βασανιστηρίων, θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, άτομα που χρειάζονται υπηρεσίες ψυχικής υγείας κλπ.

Σχετικά με τα ασυνόδευτα ανήλικα, ορίζεται ως αρμόδια αρχή για την προστασία τους η Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ενώ η υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι υπεύθυνη για την υποδοχή και ταυτοποίησή τους στα ΚΥΤ και στο να επικοινωνήσει με τον αρμόδιο εισαγγελέα για την προστασία του ανηλίκου.

Θεσπίζεται επίσης η υποχρέωση των αρμοδίων αρχών να ενημερώνουν άμεσα το Εθνικό Σύστημα Αναγνώρισης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων σε περίπτωση εμπορίας ανθρώπων. Ρυθμίζονται ζητήματα πρόσβασης σε εργασία και εκπαίδευση, θέματα στέγασης, περιορισμού ή διακοπής συνθηκών υποδοχής σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του αιτούντα στις απαιτούμενες δηλώσεις στοιχείων.

Με το άρθρο 18, δυνητικά επιτρέπεται να συμμετέχουν οι αιτούντες άσυλο στη διαχείριση των υλικών μέσων που τους παρέχονται σε είδος και να έχουν λόγο για τις συνθήκες ζωής τους στα κέντρα φιλοξενίας. Πιστεύω ότι αυτό το άρθρο περιέχει έναν σεβασμό στην αυτονομία της κοινότητας των προσφύγων και πρέπει να αποτελέσει τη βάση για να γίνει υποχρεωτική η συμμετοχή των προσφύγων σε έναν ενδεχόμενο κανονισμό λειτουργίας των κέντρων.

Με σκοπό την αύξηση των αποφάσεων επί αιτημάτων ασύλου και κατόπιν συναίνεσης των υπαλλήλων, δίνεται η δυνατότητα να συγκροτούνται ομάδες εργασίας της υπηρεσίας Ασύλου, που λειτουργούν σε υπερωριακή απασχόληση δυνητικά ακόμα και εκτός έδρας, για την διεκπεραίωση συγκεκριμένου έργου με προκαθορισμένη χρονική διάρκεια.

Το σύμφωνο συμβίωσης θα ισχύει και για όσους καλύπτονται από τον Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης. Συγκεκριμένα, επανακαθορίζεται η έννοια του όρου «Μέλος οικογένειας Έλληνα πολίτη» με την προσθήκη του συντρόφου με τον οποίο συνήψε σύμφωνο συμβίωσης.

Επιπλέον περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με θέματα χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής για εξαιρετικούς λόγους ή για λόγους ανθρωπιστικούς.

Με μια σειρά διατάξεων διασφαλίζεται η ασφάλεια όσων διαμένουν στα κέντρα φιλοξενίας, η οικογενειακή ενότητα και τα δικαιώματά τους και έχουμε υποχρέωση ως χώρα πρώτης υποδοχής, ως χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως χώρα στο μεγάλο χάρτη του κόσμου, να εξασφαλίσουμε τα δικαιώματα αυτά.